

Auca de Josep M. Gasol i Almendros (1924-2018)

Un cronista i arxiver, manresà en el fer i desfer

1. A cal Cometa un bon dia
Josep Maria Gasol,
al carrer Santa Maria,
és on té el primer bressol.
2. Després canvia d'alcova
i va viure a cal Fortuny
al carrer de Vilanova
que no es troba gaire lluny.
3. I comença a anar a costura
amb les monges, un temps breu,
per aprendre de lectura a
l'Hospital de Sant Andreu.
4. Després en Josep Maria
eixerit i espavilat,
fa d'escolà de la Guia
i va a casa Caritat.
5. Fins que ingressa al Seminari
l'any trenta-cinc, però ai, ca!,
a Vic poc temps pot estar-hi
i a Manresa ha de tornar.
6. Perquè la set de venjança
de milers d'incontrolats
contra el clero l'odi llança
i comet assassinats.
7. Després de l'ensulsiada
amb quinze anys, adolescent,
a Vic segueix la petjada
del doctor Eduard Junyent.
8. D'aquí li ve la cabòria
d'investigar i arxivar,
i l'interès per la història
que per sempre més tindrà.
9. Canta missa, el fan vicari
de Roda i de Sant Vicenç
i com que no hi ha qui el pari
li proposen un ascens.
10. Anar a fer estudis a Roma
d'on en torna doctorat
d'arqueòleg, poca broma,
i d'arxiver diplomat.
11. A Manlleu, ciutat d'Osona,
hi fa de vicari i tal
fins que passa a Tarragona
a la «Uni» Laboral.
12. L'any seixanta, cap sorpresa,
de canonge de la Seu
el nomenen i Manresa
sempre més serà el seu feu.
13. De dos grans arxius té cura:
el que pertany al bisbat
i el que guarda en gran mesura
la història de la ciutat.
14. L'antic Arxiu que avui dia
és supramunicipal,
ja que amb ell, amb picardia,
passarà a ser comarcal.
15. Hi crea noves seccions
que el fan útil i propens
i amb noves adquisicions
passa a ser molt més extens.
16. Del vell Centre Excursionista
és el vice-president,
i de la Ciutat, cronista
de manera competent.
17. Durant anys també gestiona
tot el que guarda el museu
i el joiell de la corona:
un barroc que no té preu
18. Ell és qui primer desgrana
l'obra dels Grau i els Sunyer
i l'escola manresana
d'escultors, que aquí hi hagué.
19. I com que en Gasol no para
impulsa un nou col·lectiu:
el Centre d'Estudis que ara,
al Bages, segueix ben viu.
20. Intervé també en revistes
i en enciclopèdies d'art
com fan els gran analistes,
sense prendre-hi art ni part.
21. Dels molts llibres que publica
només us en diré uns quants,
No coneixeu la bonica
Història per als infants?
22. O el de La Seu de Manresa
o aquell del Pare Claret?,
o el que narra la infantesa
de quan era escolanet?
23. No cal dir que ha rebut premis,
que l'home s'ha ben guanyat,
d'institucions o de gremis
i de la nostra ciutat.
24. La ciutat que ell estimava
on va morir el juliol.
Això és tot. Aquí acaba
l'Auca del doctor Gasol.

Joan Vilamala, 2019/2020